

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 3. septembra.

Volitev deželnega poslanca v Ljubljani v ponedeljek 7. septembra zdaj naše občinstvo najbolj zanima. Kako resnično je, kar smo v včerajšnjem članku rekli, da Slovenci s svojim kandidatom dr. Moše-tom zmagamo, ako neha mej našimi prijatelji ona mlačnost in nezaupnost v lastno moč, ki smo jo včeraj grajali, — to kaže način, kako včerajšnji „Lrb. Tagblatt“ priduša in roti svoje verne, naj pač gotovo volijo kandidata nemškutarjev in c. kr. birokratov dr. Schreya. Prigovarja jim naj vsak volit gre, in naj zaradi dveh praznikov nobeden iz mesta ne ide, sicer utegne zmaga biti naša. Tudi držanje nemškutarskih volilcev je tako, da bi mi lahko ono trdno zaupanje do zmage dobili, katero bi nas do živjše agitacije in do gotove zmage dovelo. Torej zopet bodi ponovljeno: na delo vsak Slovenec v Ljubljani in vsak kdor nij za to, da nam le birokrati postavljajo in volijo naše zastope! Vsak naj pri svojih znancih vse stori, naj si da precej uže obljubiti, da pojdejo gotovo volit našega neodvisnega kandidata dr. Moše-ta!

Kot perfiden in nevreden manever moramo zopet zaznamovati „Tagblattovo“ postopanje, ka ponavlja sumničenje, da je naš kandidat dr. Moše „klerikalen“ kandidat, s katerim priimkom ga hoče nemško glasilo ljubljanskih birokratov in odpadnikov pred izobraženim občinstvom in zlasti pred meščanskimi volilci diskreditirati. Ta način politične borbe je tem nepoštenjši, ker vemo, da oni ki v „Tagbl.“ take reči pišejo, sami dobro vedo, ka je dr. Moše svobodomiseln v političnih nazorih. Zakaj torej niso toliko

pošteni, da bi izpovedali, kar izpovemo mi, da je mej kandidatom samo naroden razloček: dr. Schrey-a so postavili Nemci in c. kr. birokratje, ki morajo ubogati denes Lasserjevo ministerstvo kakor bodo morda uže jutri Hohenwartovo II.; dr. Moše-ta pak so postavili neodvisni, v deželi domači slovenski volilci, in volil ga bode vsak, kdor je pošten domačin; pošten tuj naseljenec se pak ne bode mešal v naše stvari.

Konec pruskega vpliva v Avstriji

sicer rj še dosežen, vendar javna glasila posebno v Rusiji uže vidijo ali hočejo videti, da je čas napočil, ko bode v Avstriji „vse-nemštvo“ ponehalo kakor mōra na naših prsih ležati. Ruske „Sovremenija Izvestija“ na pr. pišejo tako-le: „Od časa, kar se je cesar Frane Josip vrnil iz Rusije, pokazuje se preobračaj v javnih razmerah avstrijskih dežel, kateri ne more brez vpliva ostati na narodno življenje Nemcev in Slovanov. Do zdaj je bila slovanska zavest povsod in brez pogoja prepovedana, in bali so se utrjenja slovanskega narodnega duha, ker so imeli pošast panslavizma pred očmi. Pri tem pak so prepuštili vladni organi v posameznih deželah ne le da se je razširjal naravnost prusk patrijotizem mej avstrijskimi Nemci, temuč vladni organi so še dejansko sami pomagali, da se je prusaštvo razvilo, ker so sanjarili, da je Nemštvo edini element, ki ima posamezne dele stare habsburške države skupaj držati. Zdaj pak so se nazori oficijalnih krogov premenili. Strašilna in grozna prikazen panslavizma je izginila in ako se razvijanju slovanske narodnosti baš pomoči še

ne daje, vendar se jej ne ustavlja.“ Tako piše ruski list, in dalje razmatrava, kako Nemci delajo v Avstriji zoper Avstrijo, in kako so se uže po naših šolah zemljevidi našli, na katerih je cislejtanska Avstrija uže s Prusijo zedinjena itd.

Mi ta oddelek iz članka ruskega lista za to podajemo, da naši bralci vidijo da se, in kako se rusko novinarstvo za naše razmere briga. Menj pak bi nas vlekla, kakor vsak v naših avstrijskih odnošajih dobro in iz samovida podučen politik sprevidi, notranja resničnost v članku povedanega. Kar Rusi nam avstrijskim Slovanom žele, to vidijo „Sovremenija Izvestija“ uže kakor gotovo in dovršeno. Žalibog, da še nij. Žalibog, da se še ne more reči, ka se pri nas nikdo ne vstavlja razvoju slovanske narodnosti, in da bi bila agitacija za protiaustrijske pruske namene uže potihnila. Vse to je še, kakor je bilo pred potovanjem cesarjevim v Peterburg, je še, — ali res je jako videti, — da ne bode dolgo!

Nemškim ustavovercem se nádeja, da z direktnimi volitvami za veke utrdijo svoje gospodstvo nad Slovani, nij izpolnila, temuč baš v tem trenutku se čuti vsa negotovost naših cislejtanskih razmer. „Predno bode štirinajst dni, pade zdanje ministerstvo“, tako se glasi pozitivna vest, katero je dobil eden odličnih tukajšnjih mož iz Dunaja. Mogoče, ali verjetno, da bode termin malo podaljšan se; ali vir iz katerega dohaja ona vest, je porok, da se nekaj snuje. Ako se zdaj še ne bode sesnovalo, — ne bode odpravljeno, nego samo odloženo, in gotovo ne za dolgo časa. Da pa pri nas ministerska kriza pomenja premembo

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Česko spisala Karlina Světla; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Kaj bi neki v Pragi rekli, ko bi vedeli, kaj se tukaj z menoj godi?“ misli si Otik. Pa nij si dal odgovora, kako bi izpala o njem sodba v Pragi; uprav so se zasvetile pred njim njene bele roke; na svojem čelu jih je čutil in spomin, poln skrivne radosti, pregnal je vse druge.

Vstane veliko prej nego solnce, sede k oknu ter pogleda k hribom, kjer je stala mej drevjem črne hoste mala hišica. Pod njeno nizko streho se je torej rodila ta, ki bi bila kinčala kraljevsko palačo; tam trati krasno svojo mlado življenje svetu neznana in v miru zakritosti, ponižnosti in vstrajnega dela! In bilo mu je, kakor bi tudi njej ne dalo

nemirno srce počivati. Če je res sedela na postelji sanjaše, gledaje kakor on v jutranji žar, o to je vedel, na koga je mislila! Tega mu tákrat nij pošepetala ošabnost, ampak glas važnejši, zaneslivejši; in ta zavest se njegovi nečimurnosti nikakor nij prilizovala, nego blažil njegovo srce. Ni se temu čudil; da, zdelo se mu je celo naravno, da se njene misli vrte okolo njega; kaj se nij tudi ona njemu na prvi pogled priljubila?

Mati je spala pod njim v hiši; ko ga je slišala tako zgodaj nad soboj ropotati, mislila je da se ga je zopet bolezen lotila. Vstala je naglo, da bi šla k njemu pogledat. Ko ga je našla pri odprtem oknu, ga je mesto „dobrega jutra“ dobro zmerjala ter mu v Enefinem imenu zapovedala, naj gre takoj zopet lež, in nema prej vstati, nego da bode Enefa prišla pogledat in mu sama dovolila.

„A menim, da ti bo denes komaj še dovolila vstati,“ reče, tipajoč čelo njegovo in roko. „Glavo imaš kakor ogenj in roke kot

led, mnogo slabše izgledaš nego včeraj; verjemi ali ne verjemi. Bled si in prepadel in vsak čas se ti obraz premenjuje.“

Mati nij hotela sina le k večji pazljivosti za zdravje zbadati, ko ga je strašila; Otikova rožna lica so to prečujeno nemirno noč res vidno bledila, in glava mu je gorela od navalov nenavadnih in vrelh čutov. Nij se malo veselil v duhu, da vidi mati še zdaj na njem bolezen; želel bi si bil, da bi resnično zbolel in to za dolgo, za neskončno dolgo, morda takoj na nekoliko let in da bi mu kantorčica siregla in zanj skrbela — največjo bolezen bi bil hotel za to trpeti.

In poslušal je tedaj mater videzno nerad, a vendar z notranjo radostjo ter legel kakor včeraj na zofo pričakovaje svojega zdravnika. Druge krati bi se bil pri živih svojih lastnostnih, kakor se govori, snedel ko bi bil moral biti vsega poludne sam in sam, navezan na sobo, na zofo priklenen, brez veselega družabnika, s katerim bi bil pretresoval časopise, ali se bavil s kakšnimi

sisteme, to pač nij treba naglaševati. Da nam prememba sisteme mora donesti naši slovanski narodnosti tako ugodne odnose, kakor ruski list meni, da so uže zdaj ustvarjeni, to je nedvomno, ker brez tega bi bila vsaka prememba brez pomena.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. septembra.

V **Pragi** je v mestnem svetovalstvu podžupan Zeithamer stavil predlog, naj se od strani mesta izroči cesarju adresa, v kateri se ima naglašati potreba nove sprave. Zeithamer nasvetuje, da se adresni načrt precej sprejme. Nemški mestni svetovalec Bendiener želi, da se načrt poprej od posebnega odbora pregleda; a naposled obvelja Zeithamerjev nasvet. Tudi del čeških svetovalcev bi bil rajši videl, da bi se bila adresa ne uže po prvem branji potrdila, nego sprejela v kakem ožjem odboru.

Isterski deželni zbor je v seji 1. septembra potrdil proračun fonda za zemljiščno odvezo in več postavnih načrtov izročil odboru.

V **hrvatskem** saboru je ostra debata o novih šolskih postavah. Liberalno-narodna stranka, ki ima veliko večino, hoče, da se sprejme te postavbe, po katerih se ima omejiti klerikalni upliv na šolo; duhovniški poslanci pa, mej njimi v prvi vrsti kanonik Vučetić, nekdanji Rauchovec in strasten protinarodnjak, govore proti postavam. Tudi župnik Lehpamer je mučil zbornico z govorom, ki se je vlekel skozi tri ure. „Obzor“ pravi, da je poslance hotel po katehetovsko podučevati, — prav kakor naši oholi popje. Razmere v mirni Hrvatski postajajo zanimive v tem obziru.

Vnanje države.

Maršal **Mac-Mahon** hoče zdaj potovati po južnem Francoskem, da-si je imel uže v Bretagni pri poslednjem potovanju dovolj prilike prepričati se, da velika večina za njegov septenat in za celi provizorij ne mara, ampak si želi stalno urejene republike. Ako se je to zgodilo v Bretagni, katera je od nekdanj bila konservativna, kaj ima Mac-Mahon na južnem Francoskem pričakovati, kjer je pravi sedež republikancev.

Karlisti so baje zapustili Puycedro katero so bili dvakrat brez uspeha napadli in še orožja in municije pri naglem odhodu niso časa imeli soboj vzeti. Karlistični upor bi uže zdavnaj zadušjen bil, ko bi francoska vlada strogo na meji čuvala, da ne bi se vse k vojski potrebne stvari za Karliste iz

Francoskega na Španjsko spravljale. „Times“ natanko popisuje i pote, po katerih se to nvažanje godi. Na Francoskem naseljeni Španjolci v zvezi s francoskimi legitimisti so organizovali cele čete tihotapcev, ki se edino stihotapanjem orožja in drugega vojnega materiala črez mejo pečajo. Francoski uradi vse to dobro vedo, a niti prsta ne ganejo, da bi to škandalozno podpiranje karlističnih divjakov ustavili. Zato je na Španjskem velika nevolja proti Francozom, katera bi v slučajih nove nemško-francoske vojske Francoskemu lahko škodovala.

Karlistični šef don Karlos še zmirom upa, da zasede kraljevi španjski prestol. Francoski grof Chambord, kateri ima enake želje za Francosko, je pisal don Karlosu, da on (Chambord) upa, da bode legitimistična stvar na Španjskem zmagala. Naj se moža le tolažita mej soboj s praznimi upi. Burboni so toliko hudega zakrivili, da bi pač španjski in francoski narod morala biti moralčno popolnoma uničena, ko bi se prostovoljna upognila tej burbonski zalegi.

Angleška vlada razglašala diplomatsko korespondencijo o znani zgodbi z ladijo „Virginus“. Španjsko je zahtevalo, naj se stvar odloži, da se olajšajo razprave mej Ameriko in Španjskem. Derby je odgovoril, da mora ostati pri gotovem obroku, v katerem naj se stvar uredi. Španjski minister Ulloa je končno izrekel, da je tudi on s tem zadovoljen izvzemši neke postranske odločbe.

Na **Nemškem** so 2. septembra praznovali spomin zmage pri Sedanu. Ako se je poprej Francozom po pravici očitalo, da so se zarad svojih vojnih zmag imeli za prvi narod na svetu, so zdaj Nemci tako zmagepijani, da se mora celemu svetu njihova ošabnost gnusiti.

V **Ameriki** so se v Louisiani zgrabili beli in muri. Bojevanje je bilo hudo; šest murov je ubitih. V Havani je bilo več neodločenih bitek.

Dopisi.

Iz Sevnice 1. sept. [Izv. dopis.] (Šolska svečanost.) Včeraj t. j. 31. avg. je bila skušnja na naši trirazredni ljudski šoli. Udeležilo se je skušnje več imenitnejših oseb našega trga in okraja in vsi so bili prav zadovoljni z našo mladino. Naša šola je prav po postavi urejena in videli smo velik napredek v njej; posebno čudili smo se v drugem razredu učencu Vidmajerju ko nam je učitelj gospod Vodlak njegovo izvrstno risanje predstavil. Po dokončani skušnji ob 3 popoldne zbrala se je

vsa šolska mladina v bližnji okolici v Šmarji k veselici, katere se je naš trg in okraj udeležil, da celo iz Kranjskega so nas g. Polak in baronica Rehenburg in njih rodbina počastili. Nabral je namreč naš gosp. nadučitelj Dernjač za to veselico črez 50 gold. za katere se je kruha, klobasic, vina in piva nakupilo in mladini razdelilo. Popevala je mladina in veselo rajala po trati in vsi smo se do večera prav dobro zabavali. Pri tej priliki so tudi gospodje in gospe učenca Vidmajerja za njegovo izvrstno risanje z denarjem obilo obdarili. — Omeniti moram pohvalno, da slovenščina nikakor ne zaostaja v naši šoli, temveč, da se le v njej vrši šolski odgoj. Posebno moramo podučevanje g. Vodlaka v drugem razredu kot izvrstno, vestno in postavno pripoznati. Pri skušnji kakor pri veselici ste morali gospodje, ki v šolske zadeve brezobligatno in nezvedeni segate, in samo nemščino kot edino napredovalno in zveličalno sredstvo imate, prepričate se, da bi bilo pač zastoj, več nemščine siliti v šolo, kakor je treba. Ponemčevanja časi so davno uže pretekli! — Slišali ste, kako mladini gladko teče pravilna slovenščina v govoru in petji, videli ste, kako Slovenec uže v svoji prvi mladosti ljubi svoj materinski jezik! Torej le pustite napredovati šolo v narodnem duhu, po edinim narodom bo in celi Avstriji v srečo. Naša mladež! ti si naša nada, da bode boljša prihodnost!

Iz Žavca 1. sept. [Izv. dop.*] Predvečerašnji dan nam bo vsém ostal dolgo v veselem spominu, kajti tu smo se lahko prepričali, da se pri slovenskih dijakih kljubu vsemu hlapčevskemu zatiranju njihove narodne zavesti, ta vendar neda zatreti, nego ognjeno vzplameni, ako se jej prilika da. Vsakedo se je baš tu lahko prepričal, kako navdušeni so dijaci za slovensko reč, in da resničen in tolažilen je pregovor: „mladina je naša bodočnost.“ — Ves mesec prej se je dijaška mladež veselila in z veliko nestrpnostjo pričakovala tega radostnega dneva — in vsak, tudi najubožnejši je rad žrtvoval zadnjo petico, da bi le kaj pomogel k sijajnosti ove veselice. Da-si je slabo vreme

* Sicer smo o tej reči uže včeraj dali prostor večjemu dopisu, vendar naj tudi drugemu dopisniku damo besedo. Ur.

preljubimi ponočnimi dogodbinami, ki so jih doživeli znani in neznani. Denes pak bi bil vsacega zapodil, kdor bi bil k njemu prišel in mu hotel rušiti samoto in ga za to s časopisi razveseljevati; denašnji dan je bil le zanj in za njo. Otik se je imel za ljubčeka osode, kar je tudi bil, in vendar je slavilo njegovo srce še le denes svoje prebujenje; dozdej še nij živel. —

„Enefi sem sporočila po Jeniku, da ti je zmirom enako, da bi ne pozabila priti,“ oznanila je mati pri obedu.

Otik je ves obledel; prešla ga je neizrekljiva jeza, taka jeza kakoršne zmožnega se do zdaj še nij mislil.

„Po kakšnem Jeniku,“ zamolmlal je na glas, s pobitim notranjim gibljajem.

„Po kakšnem, nego po njenem bratu,“ začudi se mu mati, ne razumejoč njegove upornosti.

Kamen se mu je odvalil s pra.

„Nijsem vedel, da se imenuje Enefin brat Jenik in jezil sem se, da ste komu tu-

jemu pripovedovali, da sem moral dati po vaši želji uroke zarekovati,“ izgovarjal se je Otik nedolžno.

Enefa je prišla baš ob isti uri kakor včeraj, in kakor včeraj je vstopila se sklenenimi rokami in povosenimi očmi. Mislila je, da mu bode morala še enkrat uroke zarekovati, ko jej je gospodarica sporočila, da sinu nij nič boljše, in čudila se je temu ter skrbela kaj hče. Nikomur še nij „pomagala“ s tako gorkim srcem kakor njemu, in glej, drugi so se ozdravili, njega pa nij hotela bolezen popustiti!

Gospodarica jej je pravila, da je prenehala sina bosti, a da mu zato glava kar gori, še bolj nego včeraj, da žile na sencih tako tolčejo, da je slišati, le naj malo posluša, in da ima oči kakor raztrgane, le naj pogleda. Doktor je molče poslušal popis svojega stanja; ko je zagledal Enefo zraven sebe, nij bil v stanu besede iz sebe spraviti. V trenutku ga je uhvatila; zopet ga je z

njeno vabljuvostjo tako očarala, kakor ko bi jo zdaj prvič videl.

Zdelo se mu je, da mu je čelo z rožami ovila, ko je šla z roko črez glavo ter jo preiskavala.

„Te vročine se nam nij treba bati,“ rekla je z ono važnostjo in določnostjo, zavoljo katere so jej ljudje ravno „kantorčica“ rekali; „navadno prihaja, kadar se uroki preveč naglo iz telesa ločijo. Shladi jo hitro in gotovo lilijevo olje z roževim zmešano, ta je pré tak, da bi shladil tudi peklenski ogenj. Uže doma sem mislila, da-li ga ne bode treba, ter sem ga takoj s soboj prinesla.“

In Enefa je izvlekla iz ročnega koška, kateri je imela na roci, dve steklenici, čudno brušeni in zakrivljeni, in prosila od selke nekoliko koščekov platna.

„Veš, kakšno bolezen imam prav za prav?“ zašepetal je doktor kantorčici, ko je šla mati po platno. „Ti si me očarala!“

Ona je to očitjanje za resnico imela in se vsa stresnila.

prejšnjega dneva marsikogazelo zadržalo, in da si je uže večina videla svoje sladke nade plavati po vodi, vendar vse se je še o pravem času zopet obrnilo na dobro in prav iznenadejano nam je v nedeljo pokazalo žar-ko solnce svoje obličje, kakor nam bi vo-ščilo dobro zabavo. Sveda je obiskalo pri- takih okolišnih besedo manj dijakov, nego jih je zaobljubilo; — a prišlo jih je vendar vec, kakor bi jih bili pričakovali. Okolo 3 ure popoldne bilo je zbranih z Žalcu raz-ve velike množice tržanov in družih narod- njakov nad sto studentov. Prišli so iz raz- nih krajev Štajerskega: iz Celja in Mari- bora, — nekaj je bilo celo navzočnih Ljub- ljančanov. V zagrajenem vrtiči bil je naprav- ljen oder. — Nastopil je dijak g. A. Be- zenšek s svojim „pozdravom.“ Za njim sta potem govorila g. Rad. Bač o: „pesnih Fr. Ser. Cimpermana,“ in g. Mat. Randel je go- voril: „Kako bodočnost imamo dijaci?“ Mej govori so peli vsi navzočni pevci: „Slóvan,“ „Naša zastava,“ „Strunam“ itd. Tudi je svi- rala godba celjanskih meščanov mej vsacim prestankom.

Po končanem prvem oddelku te veselice poživili smo se vsi z dobro domačo pivo in si napivali razne zdravice, dokler se niso ob 1/2 7 zopet pričeli govori, in potler igrati: „Ona me ljubi“ in: „Telegram.“ Na prvem mestu nam gré tu pohvaliti izvrstni govor g. Franja Brunet-a: „O važnosti gledišča za omiko naroda.“ Mnogo zadovoljnosti in za- bave pa je vzbudil: „Šaljivi govor“ žalske- ga učitelja g. Ant. Porekarja. Obe igri so prav dobro igrali g. dijaci, tudi gospodičine so zadovolile gledalce.

Konec igre pak je sledil ples v jako prostornej sobaci žalske čitalnice.

Naj bi slovenski dijaci zopet v kratkem, naj si bode koder koli hoče, napravili enake veselice in si s tem pridobili pri narodu do- bro ime in zaupanje.

Koncem naj nam bode dovoljeno, pripo- ročati malo knjižico: „Spominek“, katero je g. Bezenšek založil, in ki obseza njegova dva spisa: „O besedi“ in „Slovo od gimna- zije“ in poleg tega jako zanimiv spis gosp. Dav. Trstenjaka: „Žalec“. Kdor si je želi naročiti, naj pošlje mali znesek 20 kr. g. A. Bezenšku v Celji.

Iz brežkega okraja 31. avg.
[Izv. dopis.] Do zadnjega trenutka nijsem

„Take reči si mislite o meni!“ sklenila je bolestno roke; „ne, ne, to se motite in mi veliko krivico delate, s tem se ne pečam. Vse me je dedček naučil, kar je sam vedel in znal, le tega mi nij povedal, kako se hudi duhovi kličejo in kako se komu „náredi.“ Pravil je, da mu to ne dá pokoja; kdor se v teh rečeh spozna, ter se mora nehoté z njimi pečati, ta lahko zraven sam v nesrečo pade, kakor ranjki njegov oče in edina nje- gova sestra.“

„Nijsem te hotel užalostiti še manj pa razžaliti,“ izgovarjal se je doktor tako ske- san, da se mu je kantorčica na mah zopet najljubeznivejše zasmehnila; „nijsem mislil družega, nego te malo podražiti s tvojo ča- rodejo. Nijsem vedel, da bodem vzbudil v tebi kakšne žalostne rodbinske spomine. Kaj se je zgodilo z očetom tvojega dedčka in kaj z njegovo sestro, da si postala, s spom- njena na njih osodo, tako otožna?“

(Dalje prih.)

verjel, da bo kedaj fajmošter Ramor svoj glas za nemškutarja oddal. Vse svoje dose- danje življenje je ta mož se potegoval za slovensko reč. Kot profesor verozakona v Celji je navduševal dijakke za slovensko na- rodnost, zarad česar je baje za „kazen“ na zdanjo faro postavljen bil. Zdaj pa naenkrat mož zataji svoje prepričanje, katero je po- prej vselej visoko čislal. Naenkrat se je po- kazal političnega veterinjaka in brezznačaj- nika! Gosp. fajmošter pogostuje in se brati zdaj z ljudmi, ki so ga poprej zarad njego- vega političnega mišljenja hudo sovražili in zaničevali. Prizanesti je morda nepodučenemu kmetu, če se da zapeljati; ali če fajmoštra Ramor in Pajek za nemškutarskega kandi- data glasujeta, je to brezznačajno. Pa ta dva duhovna gospoda, ki Kristusovo ljubezen pridigujeta, si mislita: „O wie stiss ist — die Rache!“ in zatajita za svojo maščevalnost — svojo narodnost! Zdaj se jima srce smeje v nasitenem sovraštvu do liberalnih Slovencev, da sta „mladoslovence“ tako navodila. Uže 14 let sem so Pišečani za narodnjaka gla- sovali, zdaj pa jih je zapeljal njihov dušni pastir, da so zatajili svojo mater in prodali svojo politično čast. Hvalevredna zasluga za dušnega pastirja!! Veliko je k temu sra- motnemu činu pripomogel pisečki župan, mož brez vsega političnega značaja. Ali se spom- njate volilca, ki je leta 1870 edini nam- mesto slov. kandidatu Kosarju — Lenčku svoj glas dal, da se nebi niti svojemuo do- brotniku fajmoštru niti brežkim nemškutarjem zameril? To vam je bil Pisečki župan.

Naj pravinarski „Sl. Gospodar“ sramotno stvar še tako zavija in zagovarja, značajan Slovenec, naj bo klerikalec ali liberalec, nemškutarju po nobeni ceni svojega glasa dal ne bo. Pričakovali smo, da se bode „Sl. Gospodar“ od mož Ramor in Pajek se zaničevanjem obrnil, ker sta svojo slo- vensko narodnost očitno zatajila, pa varali smo se. „Slov. Gospodar“ pozablja, da so „prijatelji federalistične stranke (?) v brež- kem okraji sklenili (?), volitve se zdržati ali k večjemu za Lenčeka glasovati, in vzeme omenjena gospoda pod svoj ščit in svojo brambo. „Slov. Gospodar,“ tudi ti si prišel uže daleč sè svojo „rodoljubnostjo!“

Pri prihodnjih volitvah bomo gledali, da Ramor „et tutti quanti“ za volilne može več voljeni ne bodo, kar ne bo ravno težko delo, a uže zdaj je treba delati, govoriti in učiti, kjer se da. „Strela udri iz višine iz- dajalca domovine!“ poje se v pesni.

Domače stvari.

— (O konfiskaciji štev. 194 „Slo- venskega Naroda“) objavlja uradna „Laib. Ztg.“ od 2. sept., da tiskovna sod- nija sodi naš članek o notranjskem kmet- skem uporu v Knežaku kot kriv prestopka proti javnemu redu in miru po §. 300 k. z. Pred porotnike pak si drž. pravdnštvo članka menda ne upa spraviti, najbrž ker misli, kakor i mi, da bi bili mi enoglasno — oproščeni in tako konfiskacija ne potrjena.

— (Hrvatski „Obzor“), glasilo na- rodne stranke, pozdravlja narodno slovo, ki se je javila mej nami Slovenci v Ljubljani, da smo se zedinili za narodnega kandidata dr. Moše-ta, ter pravi dalje, da mora isto tako „najodrešitije osuditi i žaliti staroslovence, da su kod izbora u Brežicah

glasovali za njemškutara proti narodnjaku. To je najpriekornija strast i zaslepljenost, koja se ne da oprostiti ni ničim opravati“ pravi „Obzor“.

— (S „prvim občnim zborom“ slo- vensko-štajerskih učiteljev) — bodo združeni — kakor naznanja odbor „Učit. društva za slov. Štajer“ — interesantni izleti v mariborsko okolico, in sicer prvi dan, 21. sept. k sadjerejski in vinorejski šoli, drugi dan (22. sept.) k novi izgledni šoli v Rodvanju. Več o tem in o zboru poroča 7. štev. „Slov. učitelja.“

— (Iz goriške gimnazije) se nam piše: Matura pismena se je vršila koncem julija, ustna nepričakovano hitro uže 19., 20. in 22. avgusta. Vseh osmošolcev je bilo 15, mej temi 9 Slovencev, 3 Nemci in 3 Italijani Izpit zrelosti je delalo 9 in sicer 5 Slovencev 3 Nemci 1 Italijan. Z odliko so napravili 3 (2 Slovenca in 1 Nemec). Padel je eden (Nemec) na celo leto. Izmej Slovencev poj- deta 2 v bogoslovje, 2 v filozofijo in 1 je vojak. Da jih toliko nij mature delalo, je krivo največ semenišče, v katero se sprejmo dijaci brez mature in še ljubo je rudečim gospodom, da nemajo dijaci maturitetnega izpita, ker jim je pot zaprt iz bogoslovja ven.

— (Iz Ljubljane) se nam piše: Te dni sem prebiraje sicer jako zanimivo Di- mitzevo „Geschichte Krains“ našel, da je gosp. pisatelj nedosleden v pisavi slovenskih krajnih imen. Po mojih mislih bi bilo naj- boljše, da bi se lastna imena pisala tako kakor se res glase, slovenska slovensko, nemška nemško. G. pisatelj se pa samo deloma drži tega pravila ter piše: Čubar, Kališe, Hrušica, Šembije itd., poleg: Golouz, Hruschica (!), Sagurje, Draschgosche, Tri- bussa (kar niti nemški, nij nego italijanski) Gradische, Slategg, Wirnegg, Otochac (!), Schischka, Podpetsch, Hrenowiz itd. itd. To pomanjkljivost sem tukaj nalašč opomenil, ker ta napaka sicer pridno in vse hvale vredno delo res kazi, in ker sem prepričan, da se je bo g. pisatelj v bodočih zvezkih ogibal, če ga kdo na-njo opozori.

Razne vesti.

* (Cenzura na Ruskem.) Znano je, da mora na Ruskem vsaka knjiga biti od cenzure pregledana, predno sme priti v jav- nost. Iz poslednjega mesečnega razkaza ru- skega cenzurskega urada se vidi, da je na Ruskem od 12. julija do 3. avgusta t. l. 172 novih knjig na svet prišlo. Iz tujih dežel je bilo cenzuri predloženih 376 knjig in sicer 175 nemških, od katerih je bilo 158 privo- ljenih; od 140 francoskih je bilo 132, od 46 angleških 30, od 8 poljskih 4, od 5 če- škkih 4 odobrenih. Od marca do julija je 34 raznih novih igrokazov v ruskem jeziku predloženih; 13 se sme brez vsake spre- membe, 21 pa z nekimi spremembami pred- stavljati. Pri nas v Avstriji res nemamo cen- zure, zato pa objektivno postopanje, katero je za opozicijske časnike še huje od cen- zure.

* (Ladija pogorela.) Od Petrograda do Uleaborga je 20. pr. m. jadrata ladija, na kateri je bilo kakih 100 potnikov. Na- enkrat začne blizu kotla goreti in ogenj se je tako naglo širil, da je kmalu cela ladija bila v plamenu. Prihitela sta dva parobroda na pomoč in rešila, kar se je dalo. Mnogo ljudij pa je ali v plamenu, ali v morji, ka- mor so v obupnosti skočili, žalostno končalo.

* (Krimski Tataři.) Nekdanji krim- ski vladarji, Tartari, kateri so bili l. 1873. od Potemkina Rusiji podvrženi, bodo menda

počasi izginili izmed živčih narodov. Nekdaj bogati v lično svilo opravljeni rod je zdaj samo še malo, lačno beraško ljudstvo. Namesto v krasnih šatorih bivajo v ciganskih taborih, njihove kamenite hiše in palače pa se podirajo v prah. Mnogi Tartari se vsled tega na Turško preseljujejo zlasti odkar je vpeljana občna vojaška dolžnost. Njihovi mohamedanski duhovniki jih najbolj nagovarjajo k temu preseljevanju. A na Turškem žive v največji siromašini brez vsake pravne podloge. Ruska vlada skuša zabranjati izseljevanje, ker se boji, da ne bi Krim preveč svojega prebivalstva izgubil in bi tako trpela tamokšnja vinoreja in pridelovanje tobaka. Pravi Rus pa se nerad na krimskem naseljuje.

* (Oficir kot tat.) Na Dunaji se je te dni zgodila velika tatvina, o kateri se po vsem mestu govori. Neki lejttenant Avgust Basler je služil pri 57. pešpolku in svojo opravilo imel v polkovi pisarnici, kjer je tudi stala polkova kasa. Polkovnik je Baslerju popolnoma zaupal in ni, kakor bi moral, pregledaval kase. 27. avgusta naznan Basler, da je zbolel in da ne more opravljati svoje službe. Polkovnik se ničesar ni slutil, še le 31., ko so se imele gaže izplačevati, gre polkovnik h kasi. Silno se prestraši, ker jo najde odprto in prazno. V kasi ni bilo 13.262 gl. v gotovini in 16.000 gl. v obligacijah. Lejttenant Basler je gotovo obligacije prodal ter s celim denarjem v Ameriko pobegnil. Ker je uže 27. avg. odšel, tatvina pa se je še le 31. poizvedela, je imel za pobjeg dovolj časa.

* (Umor v norosti.) V Newcastle se je zgodilo grozno zločinstvo. Židovka Rebeka Levis, žena nekega črevljarja, je svojega moža, ko je iz okna gledal, naenkrat z ostrim nožem v vrat sunila. Mož se obrne, jej k sreči nož iz rok izpuli, ga vrže na tla in leti k ranocelniku, da mu rane zaveže. V tem pa je šla njegova žena s krvavim nožem v roki v hišo sosedo z imenom Raven in se v pričo žene in otrok skušala sama umoriti. Žena Ravenova beži po policiji, a ko se vrne, najde svoja dva otroka smrtno ranjena. Židovka pa si je z nožem vrat prerezala. Vse kaže, da je bila zblaznela in v norosti storila te strašne čine.

Narodno-gospodarske stvari.

Letina na Ruskem.

Iz Odese 16. avgusta. Po sedanjih poročilih o žetvi se kaže žitna letina z malimi izjemami povoljna ter presega lansko. Na jugu, ob azovskem morju, v gubernijah: donskem, kersonskem, jekaterinoslavskem, krimskem in v Besarabiji žito prav dobro kaže. Samo v odeski okolici so poškodovani ječmen, rež in zimska pšenica. Na jugozahodu je posebno ugodno v kijevski guberniji, kjer se je zimska pšenica zelo popravila po poslednjem dežju. V Volhiniji je žetev povoljna, ravno tako pričakujejo v Podoliji dosti zimske pšenice. — Iz vzhodnih dežel našega cesarstva prihajajo po večjem dobra poročila. Žetev bode izvrstna v gubernijah samarskem, saratovskem in kaganskem, dobro v Nižnem Novgoradu in Simbirskem. V ufskem guberniji se pšenica lepo kaže. — Iz sredine carstva so poročila jako različna; dobra žetev se pričakuje v kurskem guberniji, dobra v Panzi, Harkovu in Vladimiru, srednja v Tamberu. V Čenigovskem je zimska pšenica prav lepa, tako tudi v moskovskem guberniji. Zaradi dolge zime se je v teh krajih setev šele meseca junija končala. V zahodnih provincijah, v Pleskavu, Mohilevu, in Vilni je zimska pšenica precej lepa; obilno žetev pričakujejo v Gorkem in Čirikovu, slabo v Vitebskem. Od treh baltičkih dežel samo Estna dovoljno žetev obeta; za Kurskem pa prav slabo stoji. V poljskih deželah je zimska pšenica trpela od mraza. Letošnja žitna letina je tedaj zavsem povoljna in boljša od lanske,

ki pa je tudi dobra bila. Žitna kupčija pa je mlačna, ker so žitne cene previsoke, lastniki pa še nečejo cen znižati.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescieri du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalescieri du Barry, katere brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekomo kljubovali:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaju. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno ginčval in vsled tega dalj časa nisem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudovitej Revalescieri, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživljanju Vaše tečne in zlahne Revalescieri popolnoma zdravega in okrepanega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razumno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš udani

Gabriel Teschner,
slušaatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30. aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na pošto povzete 1 funt Revalescieri navadne sorte, poleg razločnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Spričevalo št. 73.704.

Prilep, pošta Holešan na

Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejeta Revalescieri du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalescieri 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani
Jožef Rohaček, gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Moric, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja današka hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

2. septembra:

Evropa: Eichelter, dr. Pongrac iz Trbovelj. — Danilo Vinko, Buzolič iz Zadra. — Renieur iz Würtemberga.

Pri Slonu: Trojer iz Reke. — Ott, Hirsler iz Dunaja. — Sveiger iz Loza. — Culat iz Gorice. — Florio iz Trsta. — Genzic, Knesarič iz Zagreba. — Nürnberg iz Pešte. — Grofinja Auersperg iz Polhovega grada.

Pri Malič: Grile, Complaier iz Gradca. — Hilber iz Toplice. — Helauer, Schwarz, Litz, Meisle vsi iz Dunaja. — Baren iz Cenka. — Krishabl iz Budapešte.

Pri Zamorci: Artel iz Kranja. — Veluwin iz Sofije. — Wendurini iz Vidma. — Farine iz Trsta. — Kancer iz Kaniže.

Dunajska borza 3. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gl. 78	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 80	"
1860 drž. posojilo	109 " 25	"
Akcije narodne banke	976 " —	"
Kreditne akcije	240 " —	"

London	109	70
Napol.	8	81
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	85

Loterijske srečke.

V Trstu 30. avgusta: 31. 53. 23. 15. 51.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Narodna tiskarna“ v Ljubljani izdala zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvih šest zvezkov je že na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: „Narodna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg; Zeschko & Till; Otakar Klerr. — V Celovcu: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: „Narodna tiskarna“. V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptuj: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek.

Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Presern, Prešerin ali Preslerin, sp. Fr. Lestik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap 25 kr.

II. zvezek.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič 50 kr.

III. zvezek.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec 25 kr.

IV. zvezek.

Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesni. Spisal prof. dr. Krek 25 kr.

V. zvezek.

Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.

VI. zvezek.

Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik 25 kr.

Najnovejše slovenske

F. Cimpermanove „Pesni“

obsegajoče 274 strani mali 8°

se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Giontini, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sohar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sohar; v Mariboru: „Narodna tiskarna“. (148—6)

Zoper hudi duh iz ust in lahko krvaveče zobno meso.

Ker sem rabila anatherinovo ustno vodo, od gospoda c. k. dvornega zobozdravnika dr. Poppa in zgubila hudi duh in se je tudi rahlo, lahko krvaveče zobno meso okolo zob trdno stisnilo in sem zgubila po tem trgajoče bolečine, ne morem več storiti, nego jo najbolj priporočati.

Na Dunaji.

Ana Karner, mesto, štev. 763.

Se dobiva: (55—3)

v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschtz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Ptujem pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovu pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljci pri Zalokar-jevi vdovi.